

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosveta“

Ljubljana,
25. avgusta 1933

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 34

Pročišćavajmo situaciju!

U ocenjivanju naših današnjih sokolskih prilika mi smo često dosta površni. Mnogi izveštaji, u kojima vrlo retko vidimo da se zašlo dublje u analizovanje našeg općeg stanja i naših prilika i neprilika, primaju se obično sa stereotipnim »do znanja«, iako u većini predstavljaju vrlo bleđa, varljiva, posve subjektivna pa i netačna gledanja i pretskazivanja. Oni često vrve od suštih i neslučenih fikcija, koje pronicavom sokolskom oku otkrivaju sokolsku siromašnu svest i nehaj njihovih »sočinitelja«. Reći će se, možda, da su ovo preteravanja i suviše pesimistična gledanja. Pa ipak nisu. Nisu barem za jedan dobar deo naših krajeva, u kojima naše Sokolstvo danas zapravo živi. Ta čemu zavaravati se iluzijama kad nas istina bije u lice. Svugde, dakako, osećaju se danas teškoće i nedostaci; vremena su teška pa to oseća i naše Sokolstvo, ali u nekim našim župama tih tegoba je i previše, u mnogom pogledu. Treba stoga potražiti pravi izvor ovim sokolskim nedaćama i naći im leka. Nije to naravno ni suviše lako. Danas se i u Sokolstvu treba ne retko boriti s mnogim predrasudama, s izvesnom konzervativnošću u sokolskim pogledima, s mnogim ograničenim vidicima, počesto i s mnogima sa slabim ili nikakvim poznavanjem Sokolstva, njegovih zadataka i ciljeva, da ne govorimo o raznim štetnim uplivima i sugestijama, koje dolaze izvana. Sve to dakako uvelike onemogućuje da bi se našem Sokolstvu, sokolskom radu, dao onaj življi, borbeniji i oduševljeniji zamah, koji bi značio pravi pokret narodnih slojeva pod sokolskom zastavom. Mnogi su, dakle, razlozi, koji koče i usporavaju bolji rad i snažniji razvitak našeg jugoslovenskog Sokolstva. Nekoji su od tih, doduše, i van našeg zamašaja, ali ponajviše ih leži u nama samima, unutar naših vlastitih redova. Nastojaćemo, stoga, da neke od ovih, krupnije, ovde iznesemo.

Pre svega, treba baciti pogled na organizaciono-upravno stanje, u kome se nalaze neke naše župe, pa da se uoči što to dovodi do mnogih neželjenih pojava, koje su u mnogim našim jedinicama uzrok ili delomično ili posvemašnji zastoja rada. Svugde u životu uspeh rada zavisan je prvenstveno od vodstva. Pravo vodstvo treba pre svega da svojom spremom, poznavanjem stvari i svojom agilnošću predstavlja neosporan autoritet i utelovljenu inicijativu. Ako, dakle, ljudi na vodstvu nemaju ovih odlika, onda je sasvim iluzorno očekivati, da će i organizacija, kojoj su na čelu, odgovarati svojoj svrsi i svome zadatku. Tako je i u Sokolstvu, u nekim našim župama. Nadalje, ljudi na vodstvu naših župa moraju da budu u svakom pogledu potpuno neodvisni. Njihov položaj u Sokolstvu ne sme da bude u neku ruku inkompatibilan s položajem, koji zauzimaju u svome redovnom zvanju. Drugim rečima, ne mogu se dovadati na vodstvo ljudi, kojima u Sokolstvu nije moguća otvorena i slobodna akcija i koji su, što se kaže, »vezanih ruku«, te koje njihovo zvanje ili služba primorava na izvesne obazrivosti. Na vodstvu naših župa treba da se nalaze odlučni Sokoli, slobodni ljudi, ljudi od kičme, koji će znati u svakom momentu i na svakom mestu da energično zaštite sokolske interese, čistu sokolsku misli i čast sokolskog imena. Izgleda međutim, da se ponekada pridaje premalo važnosti našim župskim telima, a time sledstveno i ljudima, koji dolaze na njihove vrhove. Jer ako se malo dublje pogleda u suštinu naših današnjih sokolskih prilika, mi ćemo videti, da je prava situacija našega Sokolstva u vodstvima naših župa, u rukama naših župskih prvaka. I upravni, i tehnički i prosvetni rad stoga treba da je u našim župama u potpuno spremnim i energičnim rukama, da ga provode ljudi, koji će uz bratsku ljubav ulevati i puno poverenje i najveće poštovanje svih svojih sokolskih pripadnika. Nije li to tako, onda je sasvim razumljivo što organizacija počinje da hramlje, što rad po društvima i četama slabije i nazaduje, što se pojavljuje nedisciplinarnost, a s ovim i životarenje i dezorganizacija. Teško je onda, kad kola poletе nizbrdicom, ponovo ih spravljati na pravi put, u čemu se, vidimo, počesto uzalud troše i najbolje sile. Da je to tako, mi imamo danas najrečitiji primer. Treba začeti samo malo »na terenu«, pa ćemo videti, da

mного toga, osobito na »periferiji«, nije tako kao što se to nazire iz centra. U upravnim odborima naime velikog dela naših jedinica ima mnogo onih »bez lisnice« i takvih, koji je uzimaju jedino pri paradnim zgodama. Što će nam u jedinicama: župama, društvima i četama jedan ogroman upravni aparat od nekoliko desetaka ljudi, kad najveći broj njih u vršenju svojih dužnosti u stvari nisu nikada pokazali ni najmanjeg smisla, volje i ljubavi, već svoje »znanje i mišljenje« istresaju jedino od zgrade do zgrade u praznim kritikama, a odmiču ma i od najmanjeg rada, vešto iznašajući za to najraznoličnija opravdanja. Sokolski interesi nalazu stoga da se ovakvi bez sentimenta prosto i formalno smene, kada ih i onako faktički nije nikad bilo na dužnosti, ukoliko to oni sami kao uvidajni ljudi ne bi uvideli i časno se povukli.

Ali ima međutim i jedan drugi soj ljudi, s kojima nas je Providnost obdarila, i koji se doguraju i među prve naše redove. Mnogi od ovih, kažu, povlače se sobom »duge tradicije, sokolske i nacionalne«, te misle da moraju badavadžijski živeti, iako je stvarno za njih Sokolstvo tradicionalna nepoznanica, a nacionalni rad prosto političko ušćarenje. Ti se vešto drže »zlatne sredine«, ili znadu vrlo spretno da grade mostove za prelaz, kad dode momenat, na drugu stranu, k punijim jaslama. Načelo im je: Nikad protiv veta! I baš ovih pronsiranih »starih nacionalnih« nagrnulo je i u naše Sokolstvo u poslednje vreme vrlo mnogo. I nažalost, čini se, kao da se i ne primećuje rabota ovih senzala patriotizma i nacionalizma u zaglušnoj vrevi licitovanja na političkoj burzi naših dana. Njih je danas prepuno u našem javnom životu, otkuda nadre i u sokolske redove. I valjda je zbog ovakvih pravi patriotizam i pravo jugoslovenstvo danas kod nas u tendenci jake »baisse«. Što onda u Sokolstvu, na njegovim prvim i odlučujućim mestima, možemo očekivati od ovakvih ljudi? Jedino to, da se u dušama čestitih sokolskih i nacionalnih radnika izazove indignacija te da i oni posumnaju u ideale radi kojih su u borbama proveli sav svoj život! Treba, stoga, da se probudi duh našeg starog Sokolstva, da naše vodstvo već jednom jače prodra sokolskim uzdama pa da poletе vranici i izbace iz demokratskih sokolskih taljiga one, koji se gotovanski razvališ po snopovlju ko na dušecima, trunčici utaman zlatno klasje, a da ih pre pri oranju sokolske i narodne leđine, kad je s čela curio krvavi znoj, nije bilo ni blizu. Treba ovde spomenuti i one, koji iz svoje službene prevernosti, po fermanu ili jer je to danas »potrebno«, obukoše sokolski krov te od kojih se mnogi baciše svom zustrinom da sokolski »rade«, osnivajući, čak i bez znanja sokolskog vodstva, gdegod stignu sokolske čete, a u stvari samo podižu sokolska Potemkinova sela. Na takvom i sličnom sokolskom »poslu« nadoše se i drugi, koji za to imaju »svoj račun«, a nikako iz kakvog istinskog sokolskog uverenja i ljubavi prema Sokolstvu. Ti će, valjda, danas-sutra brojati glasove za mandate, kao ono neki domišljati, kako se čuje, koji ih je, onako samo »iz vica«, brojio na poslednjem ljubljanskom sletu. Difficile est — satiram non scribere!

Jest, i primanju novoga članstva u sokolske redove danas se kod nadležnih sokolskih foruma ne posvećuje skoro nikakva pažnja. Navrnuli su stoga unutra mnogi, koji ponajviše nikada nisu sokolski mislili, a niti će u buduću, i koji su odmah kao predestinovani zaposeli istaknuta i vodeća mesta. Za njihovo stupanje u Sokolstvo bili su pak odlučujući posve drugi porivi, koji sa Sokolstvom nemaju ništa zajedničkoga. Po svojoj prirodi, ono što se kaže, »promućurni« upadoše ovi sada najednom u naše jedinice: čete, društva pa i u same župe, i s velikim gestovima značajno i važno počehše igrati glavne uloge, dolazeći čak i na vodstvo, krmaneci odatle posve nekim čudnim stazama, punim opasnih brzica, i ideoloških i drugih. Ostali pak naši članovi, stari, dobri, prokušani, tihi i marljivi radnici, ili moraju da čute ili pak da se, opravdano povređeni u svojim sokolskim osećajima, povlače. Brod sokolski tako plovi pod nepouzdanom komandom i grede u neizvesnost. A suprostavljati se tome više pu-

Desetdnevni tečaj u prosvetnoj školi Saveza SKJ u Novom Sadu

Istoga dana, 7. avgusta, kojega je započeo rad lanjski prvi tečaj, započeo je rad i ovogodišnji drugi tečaj Prosvetne škole Saveza SKJ. Poznato je, da se ovi tečajevi drže prema četverogodišnjem planu, koji je izradio predsednik SPO br. dr. Vladimir Belajčić, a odobrio Zbor župskih prosvetara. Poznato je i to, da je cilj Prosvetne škole ponoviti i učvrstiti poznata znanja i vaspitati sokolske prosvetne radnike, da bi mogli uspešno obavljati sokolski prosvetni rad i da bi se njihovom saradnjom, a putem župskih i društvenih prosvetnih tečajeva, proširio i povećao kadar sokolskih prosvetnih radnika.

Brat dr. Vladimir Belajčić,
predsednik Prosvetnog odbora
Saveza SKJ

Kao i lanjski, uspeo je i ovogodišnji tečaj. Svih 25 župa izaslo je u česnicu rečaja. 61 brat i 5 sestara došlo je na vreme u tečaj i istrajno, savsesno i voljno radilo u njemu deset dana.

Tečaj je otvorio upravnik tečaja br. dr. Vladimir Belajčić, koji je ujedno bio i glavni predavač. Predavači su još bili braća: dr. Niko Mrvoš, dr. Milivoj Pavlović, Franjo Malin, Slavko Roguljić, Milan Cvejić, dr. Maks Kovačić, Hrvoje Macanović, dr. Zarko Kapamadžija, dr. Aleksandar Tabaković, Stevan Žakula, Svetislav Marić, Velimir Popović, dr. Toma Jovanović, Kosta Petrović, Milisav Sakulac, Miloš Stanojević, Svetislav Pašćan, dr. Sima Aleksić, Ivan Lavrenčić i Đura Paunković.

Na tečaju bile su određene sledeće teme: Idejni osnovi Sokolstva, Kulturna orijentacija Sokolstva, Savremeni nacionalni zadaci Sokolstva, Jugoslovenska misao i Sokolstvo, Sokolsko novinarstvo, Sokolska štampa, Sokolska prosvetna statistika, Istorija jugoslovenskog Sokolstva, Prosvetni rad u Sokolstvu, Radio, film i diapositivni, Sokolski prosvetni rad i sokolsko telesno vaspitanje, Slovensko Sokolstvo, Sokolski prosvetni rad na selu, Sokolski muzej, Sokolska administracija, Sokolstvo i narodno oslobođenje, Sokolski dom i škola, Sokolsko taborovanje i izleti, Kontrola uticaja telesnog vež-

banja pomoću antropometrije, Staranje o novom članstvu, Sokolane i vežbališta, Prosvetne škole i tečajevi, Saradnja s drugim prosvetnim organizacijama, Pozorišni otseci u Sokolstvu, Besedništvo, Sokolske priredbe, Eugenika, Olimpijske i ostale klasične igre, Sokolske knjižnice, Trezvenjaštvo u Sokolstvu, Muzika u Sokolstvu, Telesno vežbanje s gledišta sociološkog, Sokolsko vaspitanje dece, Praktičan čas sokolskog rada s decom, Pozorište lutaka, Sokolstvo i štednja.

Svaki rad u tečaju započeo je pevanjem »Sokolskog pozdrava«, kompozicije br. Pašćana, a obuka je počinjala i svršavala jednim časom telesnog vežbanja.

Pored obuke, vršili su se seminar-ski radovi i praktične vežbe u saradnji sa svima tečajcima. Posle svakog časa jutarnje vežbe održavali su se, svakog dana od drugih tečajaca, kratki govori pred vrstom za članstvo, naraštaj i decu. Ti su govori posle večere bili podvrgnuti oceni. Posle večere održavane su debatte večeri, filmske pretstave i prikazi sa diapositivima (predavači i operateri bili su tečajci). Posle ovako obilnog rada bilo je i šale, smeha i pesme i čitanje poznate »Župske ribice« župe Novi Sad i »Pčele« satirično-humorističnog lista ovogodišnjeg tečaja.

Za vreme tečaja obavljene su konferencije, razgledanja i izleti. Na gubilištu nevinih beščanskih žrtava iz godine 1914, na grobu Čika Jove i Branka Radičevića održani su govori i položeni veni. Razgledana je petrovaradinska tvrđava, aerodrom, Muzej Matice srpske, Muška gimnazija i t. d. Jedan ceo dan proveden je na izletu. Tom zgodom upoznali su tečajci Sremske Karlovice i Irig, manastire Krušedol i Ravanicu da se odmore na Fruškogorskom Vencu.

Tečaj je završen oduševljenom diskusijom o školi. Tom zgodom su skoro svi tečajci stavili svoje primetbe. Mnogi će se SPO moći koristiti.

Upravnik tečaja br. dr. Vladimir

Belajčić zahvalio se tečajcima na požrtvovnom radu i počeo im uspešan rad u svojim jedinicama. Uporedio je, vrlo zgodno, tečaj s banjom, u kojoj su se tečajci sunčali na zracima sokolskih ideala, pili s izvora sokolske ljubavi, udisali vazduh sokolske misli i istine. Obnovljenom i povećanom sokolskom snagom moći ćemo se osvežiti i ojačati posvetiti sokolskom radu. Ako je sokolska škola dala obnovu, potstrek i sugestiju — postigla je uspeh, ako je povukla smernice propagandnog rada, ako je probudila osećanje, bratsku ljubav, duh sokolske porodice, povezala mostove, ako je umožila znanja, opažanja i povećala iskustvo — onda je škola ispunila svoj zadatak.

Deset dana provedenih u školi, ostali su dragoceni tragovi u dubinama duša, deset dana bili su etapa za daljnji rad, uzet je predah, jer u sokolskom radu nema stanke, ide se dalje.

Treba utiske srediti, srediti kombinacije stranih misli u novoj kombinaciji. Smišljeno, sistematski primeniti, što se primeniti može, otvoriti oči onima koji vode sokolske jedinice i uneti pravilno shvatanje i gledanje na sokolsku misao u najšire slojeve.

Trenutni neuspesi ne smeju pokolebati.

Dirljiv je bio prizor kada su se tečajci zahvalili br. Belajčiću, vodi tečaja i duši našeg sokolskog prosvetnog rada i u znak priznanja i na uspomenu predali mu divan album sa svojim potpisima.

Oduševljeno je bio primljen govor brata starešine Gangla, koji je pesničkim poletom veličao sokolski prosvetni rad i pozvao braću i sestre na istrajn sokolski rad na korist kralja, otadžbine i naroda. S burnim oduševljenjem bio je primljen njegov poziv da čuvaju čistoću sokolske misli i slobodu sokolskog rada i da nikada nikome ne daju da okalja čistoću sokolske misli i sokolske slobode. U dobrovoljan sokolski rad, koji ima tačno obeležene ciljeve i puteve, ne sme se niko meštati.

Desetdnevni opći prosvetni tečaj
Prosvetne škole Saveza SKJ u Novom Sadu
održan od 7 do 17 VIII 1933

ta nije ni lako iz mnogih razloga, dublje prirode. Ovakvi novoprilošli »vođe« nastoje samo da podignu svoj lični kult, da se učine popularnima i zaslužnima, pa tako, nalazeći više puta izvanrednom spretnošću podršku i kod drugih činilaca, počinju da sa Sokolstvom operišu za ciljeve, koji su Sokolstvu posve strani i nepoznati. Otuda često i sukobi i nezadovoljstva, sve pojave, koje više nemaju samo sporadičan karakter.

Ovakvi elementi uostalom uvukoše se i u mnoga druga naša kulturna i nacionalna društva s istim nečistim namerama i ciljevima. Pa zar je zaista danas naš društveni život toliko obezglavljen, zar ga je zahvatila tolika duhovna kriza, zar su se moral, etika, čestitost i časti toliko srozali, da je zavladalo doba lažnih kumira i idola pred kojima u prahu leže sve moralne vrednote i ideali? Krivo čine stoga i neoprostiv je greh pravih, vrednih i čestitih kulturnih i nacionalnih rade-

nika, koji se povukoše u zavetrinu, prepuštajući da na teško stečenu bazu udare štetočine. Ti moderni Diogenesi naši trebali bi da izidu iz svoga skrovišta i da haš »u prkos nejunakom vremenu«, sa poprišta junaka pometu i očiste sve ono što ubija pravi idealizam, istinsku nacionalnu svest i duhovne vrednote svega našeg javnog života sadašnjice.

Dužnost je da u tome pomogne među prvima i naše Sokolstvo, koje je uzelo za zadatak posvemašnji prepod narod. A da ono to uzmogne, treba najpre da pribere sve svoje najbolje snage i da muški i odvažno pročisti stubokom najpre svoje redove, da se u novom reviju, kad bude, nadu samo i u istinu Sokoli. Vrhovno vodstvo pak našeg Sokolstva s vodstvima naših župa treba da, imajući prilike da vrlo dobro upozna sadanji položaj, opći i posebice naš sokolski, donese i adekvatne odluke i mere, ne samo mani-

festativno rezolucijskog karaktera, već koje će uistinu značiti potpunu reviziju današnjeg načina rada, reda i današnjeg sistema. Potrebno je za svaku granu sokolskog rada stvoriti jednu određenu liniju, i koordinirati ih, zavesti punu odgovornost za vršenje preuzete dužnosti, od najgornjih do najdonjih, i time osigurati neosporn autoritet u svojim redovima kao i izvan njih. Tako će naša sokolska organizacija uistinu moći da odliče velike sokolske i nacionalne ideale i da ih u buduću još uspešnije ostvaruje, bez i najmanjeg straha da će, valjda, i još morati proći kroz mnoge kušnje i borbe; dode li pak do njih, naše će se Sokolstvo samo još više očelicitati. Ponosno ime Sokola Kraljevine Jugoslavije neka bude najlepši simbol i najstvarnija sinteza najpozitivnijih i najkonstruktivnijih snaga jugoslovenskog naroda! Zato proniknimo malo dublje u situaciju i — pročišćavajmo je!

Jadranski

Skoro svečan čin bila je oproštajna večera, na kojoj su prisustvovali, pored nastavnika i svijetu tečajaca, još i potstarešine Saveza braća Gangl i Paunković, te predsjednik organizaciono-pravnog oteka, starešina župe Novi Sad, br. dr. Pavlas, drugi sokolski gosti i predsjednik Srpskog učiteljskog konvikta gosp. Pavlović. Njegovom dobrotom i dobrotom uprave konvikta mogao je tečaj da se drži u svim uzornim prostorijama konvikta. Pored lepih zdravica braće dr. Belajčića, Gangla i mnogih tečajaca, osobit utisak učinila je zdravica br. Pavlasa, koji je

braću upoznao sa nameranim atakom na sokolsku slobodu, koju će Sokoli znati odbraniti, jer brane sokolsku čast. Kao predsjednik organizaciono-pravnog oteka govorio je o pitanju izmene i dopune zakona o osnivanju Sokola kraljevine Jugoslavije. Naglasio je, da je Uprava Saveza primila na sebe moralnu obavezu, pri stvaranju SKJ, da će omogućiti Sokolstvu izražavanje slobodne sokolske volje u svima pravcima sokolskoga života, i da će očuvati čistu sokolsku ideologiju. Uprava Saveza će učiniti sve, da iskupi svoju moralnu obavezu i da se čistota

sokolske ideje očuva, te će odbiti svagda sve napadače, dolazili oni ma sa koje strane. Uprava Saveza činiće sve to uverenju, da će ova nastojanja potpomoći celokupno Sokolstvo. Ne može Sokolstvo dozvoliti strane uplive u unutrašnjost sokolskoj organizaciji, koja je zasnovana na ljubavi za Kralja, narod i Otadžbinu, na slobodnoj inicijativi i dobrovoljnom podvrgavanju sokolske discipline.

Ceo tečaj ostaće trajno sačuvan u srcima svijua pa će zastalno i doneti plodove.

Fr. Mn.

Preporod Slovenstva u Sokolstvu

»Dalmacija«

U toku poslednjih decenija, a naročito poslednjih godina, uspeo je nauca, da istražujući postanak, život i običaje, te uopće civilizaciju i kulturu starih Slovena, učini na tom polju osobito važna i nadasve zanimljiva otkrića, koja su se već odavno pretpostavljala po mnogim hipotezama. Tu je ponajviše pripomogla arheologija, a s njome u vezi i komparativna filologija s ostalim pomoćnim znanostima. Došlo se je tako do pretpostavaka, koje upravo zapanjuju, a od kojih su mnoge već utvrđene kao znanstvene istine. Ta nas otkrića, bilo još hipotetička bilo pak već delimično ili posve dokumentovana, dovajaju do najinteresantnijih zaključaka, koji nam utvrđuju uverenje, da su daleki pretšasnici današnjih slovenskih naroda, stari Sloveni, prostirali svoju moć i nad mnogim za-padnim krajevima Evrope, gde danas živom Slovenstvu nema više uopće ni traga, te da su oni već u to davno i pradavno doba imali jednu visoku civilizaciju i kulturu i savršeno društveno uređenje, što su od njih kasnije poprimili mnogi narodi na Zapadu. Ova otkrića ujedno osobito na senzacionalan način obaraju tvrdnju, da bi stari Rim bio dao osnovu i elemente civilizacije i kulture naročito južnim Slovenima, osobito onima na obalama oko Jadranskog Mora, a koje je Rim uvek krstio, a i kako i danas krsti naš narod, »barbarima«. Blagodareći tu zapadno-rimskoj »kulturi i civilizaciji« osobito današnja fašistička Italija nastoji u trgovinama te »svoje« kulture — po staro-rimskim iskopinama i mletačkim lavovima — da nađe uporišta za svojatanje naših krajeva, osobito Dalmacije, kao zemlje »koja je pripadala i koju treba opet pripojiti Majci zemlji Italiji«. U tome cilju fašistička Italija, da svoje iredentističke i imperijalističke težnje učvrsti i »dokaže« njihovu osnovanost pred ostalim svetom, osnovala je mnogobrojne institucije, koje šire propagandu o »italijanstvu« Dalmacije, a i naročiti znanstveni zavodi, akademije, imaju zadaću, da »znanstveno dokažu« opravdanost italijanskih pretenzija. U tu svrhu oni su rasturili u svet i jednu ogromnu literaturu, raznog značaja iz svih područja: istorijskog, kulturnog, političkog, geografskog, ekonomskog, i t. d. Mnoga od ovih dela izdaju se kao »strogo znanstvena«, za što »jamče« imena njihovih auk-tora, koje su Italijani pronosirali u svetu kao »kapacitete, objektivne i sušte prvovrsne stručnjake nauke«, dok su oni u stvari samo znanstveni najamnici, koji rade za današnju ideologiju i politiku fašističke Italije, koji »znanstveno« probijaju put njenim imperijalističkim težnjama u tuđe krajeve. Isto ovo što smo rekli za naše južnoslovenske krajeve vredi u sličnom obliku i za severne slovenske zemlje, prema kojima se oseća davnajšnja težnja german-skog nadiranja. I tu se uz politiku i uz sva ostala sredstva upotrebljava i znanost, dakačo »znanost« interpretirana na nemački, danas nacional-socijalistički, hitlerovski način. Odatle i vidimo onu istu borbu, koja naša slovenska braća na severu moraju da vode protiv navala svojih neutaživih nemačkih suseda, pogotovo današnjeg Trećeg Rajha.

U nekoliko članaka mi smo se osvrnuli na ove zavojevačke težnje germanske i latinske rase, a govorili smo i o načinu kako da se Slovenstvo tome odupre. Da bi se pak upoznali malo dublje i s davnom prošlošću slovenskih naroda i njihovoj civilizaciji i kulture, mi ćemo doneti jedan niz članaka, koji treba da u nama probudi interes za što bolje upoznavanje istorije i svega života pojedinih slovenskih naroda, pogotovo iz doba, koje nam je još uvek zastrto, barem to širem krugu naše javnosti, jednim tamnim velom neznanja i tajinstvenosti, a iza koga se, kad ga se i malo diskretnije odgrne uz pomoć znanosti, ukazuje jedna sjajna prošlost, kojoj se

moramo upravo diviti. I mada to nije, možda, u direktnoj vezi s našim Sokolstvom, ipak, jer je Sokolstvo tipična i eminentno slovenska ustanova, koja u svom programu ima kao jedan od najbitnijih zadataka da radi na upoznavanju, zbližavanju, bratstvu i uzajamnosti među svim slovenskim narodima, mi želimo baš da se i s ovim člancima još jače oživi taj duh slovenskih sokolskih težnja, te da se svim slovenskim pitanjima, ukoliko god se odnose na život, istoriju, civilizaciju i kulturu slovenskih naroda posveti i u najširim našim redovima, kao i u ostaloj javnosti, puno interesovanje, kao i da tome općem upoznavanju Slovenstva, od njegove najdavnije prošlosti do dana današnjega i pozvani na svim poljima javnog i kulturnog delovanja pripomognu svojim znanjem i silama, a u cilju što čvršćeg izgrađivanja slovenske svesti. A u tome baš najpozvanije je slovensko Sokolstvo, u kome će Slovenstvo i nači svoj istinski preporod i put boljoj budućnosti. Neka toj velikoj svrsi kao skroman prilog posluže i ovi naši članci.

Ovo tajanstveno ime neda nikako spavati našim susedima na zapadu, i mi smo dnevno svedocima, kakvu oni nekako brižno ljubav neguju za ovu našu od iskona slovensku zemlju. Mi pratimo one burne demonstracije italijanskih fašista, koji na sva svoja usta ističu svoju venecijansku periodu u Dalmaciji, i prsto zelene od besa, ako nekakvome kamenom lafu, uzidanome na raznim zidovima naše Dalmacije, sedne muha na nos.

Fašisti bučno reklamiraju Dalmaciju za sebe, i ja moram priznati, da oni, neka mi braća i sestre oproste, imaju na Dalmaciju isto pravo, kao što imaju recimo Madžari pravo na Mongoliju, svoju prvobitnu postojbinu. U velikoj većini Italijana teče krv isljenika iz Dalmacije, njihovih pradeda, i oni u svojoj potsvesti, kako bismo rekli, sečaju se svoje daleke i stare postojbine, i hteli bi ju pošto-poto, priključiti Italiji. Dalmacija nikada italijanska nije bila i biti neće, ali severna Italija, sve do Rima, bila je dalmatinska, na što ćemo danas izneti dokaze, makar koliko se ljutio signor Mussolini i njegovi trabanti, slovenski izrodi Suviji i Kozelski.

Kao što sam naveo i kao što svi znamo, u grbu Dalmacije se nalaze u plavome polju tri zlatne turje glave, što predstavlja u stvari nekakvu božanstvenu trojicu, koju eto imamo i u hrišćanstvu, i na najveće čudo nju vidimo i u prastarome našem Beogradu. Tur ili turja glava bilo je znamenje sunca, i zato je naša sučana Dalmacija već pred pet hiljada godina poštovala sunce, kao najveće dobro prirode, a pošto-vaoci tura zvali su sami sebe Turjani. Te Turjane vidimo hiljadu godina pre Hrista u Italiji sve do Rima, i okolni narodi su ih zvali Etruscima, što je u stvari pogrešno, jer stranci nikada ne izgovaraju slovenske reči pravilno, što vidimo i kod Grka, Latina i Germana. Pretstavljajući se strancima Turjani su kazali »Turski« — »ja Turski«, — kao što kaže Rus »ja Ruski«, a stranci su sve ukalupili na svoj način, i tako je ostalo Etruski ili Etruscini, kako ih i sada zovu. Da su se svali Turjani, vidi se iz naziva turjanskog ili tirenskog mora, koje nosi još sada njihovo ime.

Dalmaciju moramo sebi predstaviti u prvobitnim granicama, kada se je prostirala sve između reke »Derine« — Drine, Save i Jadranskog Mora, počivajući na visovima Višidara ili Višitora, kao što je pogrešno nazvan, pa do reke Kupe i na riječki zaliv. Tako ju vidimo približno nacrtanu i u rimskome carstvu, i Rimljani nikako nisu izmišljali nove provincije, nego su ih priključili kako su bile pre u svojoj celini i dalje ih tako državali.

Na zemljištu i u sredu današnje Italije mi ćemo potražiti veliku slovensku civilizaciju, od koje su se učili diviji Latini, koji su primili sav prvobitni moral, ceremonijal, društveno uređenje, nošnju i pismo, kažem pismo, jer latinica nije proizvod Latina, već je samo akceptirano pismo jednoga visoko obrazovanoga slovenskoga plemena. U sredu današnje Italije leže ve-

liki spomenici slovenske civilizacije, i italijanski muzeji su puni tih spomenika, koji jasno govore o velikoj obrazovanosti Etruscana već onda, kada su Latini jurili za kozama po kalabrijskim grebenima i pljačkali po klančima putnike.

Cela severna Italija, pa sve do Napulja, jedan je veliki muzej Slovenstva i mi imamo takvih primeraka, koji tako jasno slovenski govore, kao da su bili napisani pre desetak godina i namerno zakopani na tome zemljištu. Da pogledamo ime poluostrova. Mi svuda vidimo i čujemo Apenine. Gde je koren ovome imenu? Da li su ga tako lepo krstili Italijani? Neka nam oni to ime malo objasne u njihovome jeziku, ako mogu. Na žalost, u svom latinskom jeziku nema toga korena, ali kod Slovena ga ima. Da ga vidimo. Mi imamo kod pokarpatskih Rusa Pjenice, ili napjenice, ili brda, koja su se napela pod oblake. A tu vidimo najedanput »Napenine«, koje nam objašnjavaju u Apeninama isti smisao. Špravnite sami!

Da su Etruscini ili Turjani bili Sloveni, govori nam više nego sedam hiljada napisa u staroslovenskim runama, u kojima čitamo čitave čiste slovenske rečenice i napise. Mi prosto moramo pretpostavljati jednu povezanost sa starom kritskom civilizacijom iz Knosa i civilizacijom starih Feničana, koji su se proslavili trgovačkim talentom. I kod najstarijih etruskanskih napisa vidimo zanimljivu činjenicu, da se sve pisalo i čitalo s desne strane na levu, kao što se čita još danas kod Jevreja ili Arapa. Tek noviji napisi, koji već nose znakove odnarođivanja, pošto Sloveni svi vole oponašati, po onoj narodnoj »pošto Vlaše kikose?«, a ti tuđi uplivi na nje su svakako fenički radi blizine njihove kolonije Kartage, to su stalno ovi napisi sve manje razumljivi, i zato vidimo, da kada je postavila kod Etruscana nacionalna svest, onda je popustio i njihov moral, što je skoro dovelo do konačnog uništenja ove sjajne grane slovenskoga stabla.

Da vidimo slovenske spomenike u Etruriji.

Na Caponskom Polju kod Antelle, blizu varoši Perugia, starog Perrusiuma, turjanski Perunov Grad, iskopan je jedan zanimljiv sarkofag sa sjajno izvajanim reljefom, koji predstavlja jedan čin iz trojanskoga rata, borbu za mrtvo telo Patroklo, i njegovu obranu pred napadačima Menelaja. Ujedno nam je ovaj antički događaj opisan na sarkofagu zakopanom u sred Apeninskog Poluostrova velikim svedokom, da se je vodio trojanski rat za nešto drugo, nego za lepe oči Jelene, na što ćemo se vratiti, kada stignemo. Iznad reljefa vidimo jedan napis u tajanstvenim crtama, koji je na prvi pogled prosto nečitljiv. Poznavaoci starih etruskanskih runa rešavali su ovaj napis i odgonetavali na sve načine, ali je on uvek predstavljao jednu veliku tajnu za sebe, sve dok se nije setio jedan da ga pročita s desne strane na levu, dobivši tako najedanput sav značaj i potpuno razumljiv napis. Ja ga ovde postavljam napisan u runama, kako se nalazi na sarkofagu

IVD K ANITUM

što napisano u današnjoj latinici znači LURK ANITUM, što ćete sami moći pročitati s desne strane na levu. Kao što se vidi, mi smo pročitali MUTINA KRUL, jedno ime za naše uho nekako suviše poznato. Kod karpatskih Bojka još i danas se zove kralj — krul, i mi na području nekadašnje Dalmacije imamo još i danas dosta prezimena, kao: Krulj i Mutina, i njih možete lako naći u svojoj okolini. Mi vidimo, da je u tome sarkofagu bio sabranjen kralj Mutina, koji je bio saudešnik borbe oko Troje, što naročito podvlačim, i tamo se junački borio, a ja sam ubeđen, da je on predstavljao kao napadač na Patrokla, što je bio sigurno njegov veliki junački podvig, da su ga njemu uklesali na njegov sarkofag.

Drugi jedan primer je jedan kamen medaš između njiva, koji je iskopan kod sela »Nova«? blizu Rochette, koji navodi Micali, Antichi Monum. 3, 327 T. 120. 7. Na ovome kamenu je jedan napis, koji je ispisan isto u prvobitnim runama turjanskim

SVIMVYMYV#3V

koji se napisan u latinici čita na sledeći način: SUINUM EN UZEM;

jedna rečenica, koja posvedočava »autohtonost« italijanske civilizacije u Dalmaciji, na prvi pogled apsolutno nerazumljiva. Da pokušamo opet s čitanjem s desna na levo: MEZU EN MUNIUS. Što kažete, braćo, i sestre, na ovo? Čitajte, Dalmatinci, jer vi tu vidite potpuno ispisan jezik vaših predaka, koji su pre tri hiljade godina isto tako govorili, kao što s malom promenom govore i vi. Mi to čitamo svi jugoslovenski da: niko među ne pomakne ili ne mune, a u češkome jeziku, meda se zove meza i za mvanje svakome nama je jasno, što to znači. Mi moramo i uvidati razne nedostatke jezika, naročito pomanjkanje padeža pri nekim napisima, ali vidimo da su i naši Leskovčani još i danas s padežima na ratnoj nozi, a opet su od Leskovca napravili jugoslovenski Mančester.

Ima celi niz malih žrtvenih sudova od pečene zemlje, koji su ukrašeni napisima, koji obično nose ruski napis

IMENCAL

— IMENCAL, koji ćemo opet čitati s desne strane na levu i videćemo reč LACNEMI ili lačnome, što znači na slovnackome: gladnome, a ti sudovi su bili dodavani i iskopani su iz prvobitnih etruskanskih grobova, gde su bile po staroslovenskome običaju stavljane zedele s hranom mrtvome u većno putovanje. To prinošenje hrane mrtvima vidimo još i danas na zadužnicama, i mi tako samo čuvamo naše tisućletnje svete narodne običaje.

Imamo napise, koji zvuče »Larth Keisini Velus Clano«, u turjanskome jeziku je ime Larth bio pojam jednog božanstva, a jednovremeno izraz i za gospodstvo. Larth je u turjanskome otprilike toliko koliko vladar, gospodar i zato mi s malo napora možemo čitati sledeće: Gospodar Keisinić Veljuša član. Tu vidimo najfrapantnije jugoslovenski karakter jezika, koji možemo svaki posebno toliko hiljada godina razumeti. Znači, da je gospodar Keisinić bio član plemena Veljuša, kome su blagodarni stavili sve na njegov spomenik, koji pomnije u svojoj studiji Maffei 5, 310, Gori 3, 7, i Lanzi 2, 465. Ili da pomenemo napise na pepeonicama, u kojima je bio sahranjen pepeo mrtvaca, od kojih na jednoj piše: Larthi Titinecini, što znači: Gospodina Titineja sinovi (Gori 1 T. 192. 2) ili Larthi Petri Thurmas Netej, znači: Gospodina Petrovog Thurmasa netej ili sinovica.

A takvih napisa je na hiljade, koji dokazuju, da je cela Italija od Napulja na sever bila slovenska. I sada da vidimo zašto su Turjani, koji su se smatrali tvorjanima ili stvaraočima, pošto tur u stvari predstavlja stvaraoča predstavljenoga suncem, nazvali zemlju, koja se je nalazila na istočnoj strani Jadranskoga Mora, DALMACIJOM?

Kada posmatramo ime Dalmacija mi u njemu vidimo opet jedan slog od dve reči, a pošto vidimo, da su Turjani ili Tvorjani sami sebi dali jedno tako uzvišeno ime, i dalje pošto vidimo u starome dalmatinskome grbu tri turje glave ili tri glave stvoritelja, mi moramo nazreti povezanost svih ovih stvari između sebe, a u imenu Dalmatia moramo čitati Dalj Matja, ili Dalj Mačja, ili Daleka Majka, ili postojbina, iz koje su nekada došli oni, koji su toj zemlji dali tako lepo ime.

I sada vidimo celu jednu veliku tragediju Slovenstva, koje je u stvari dalo civilizaciju Rimu, i koje je u istini samo osnovalo Rim. Jer Rim je već bio kao turjanska tvrđava, ispod koje su dolazili latinski pastiri na tržište, i gde su se podvrgavali redu i zakonu turjanskome. Izmišljotine o osnivaču Rima Romulu suviše su bljutave, jer na samome grbu navodnog Romula je kamen s ruskim prvobitnim napisom, koji još niko nije odgonetnuo, i koji je stariji nego svi ostali napisi, koji su pronađeni.

A danas mi potomci velike jedne civilizacije, — koju ćemo tek videti, kada ju budemo otkrili u sredu Evrope, kao i na obroncima Balkana i na obalama Baltičkoga Mora, koja je sjajnija nego sve civilizacije ostale, jer je duševnija nego one, i moguće jedino civilizacija stare Kine ravna je civilizaciji sloven-

skej, — danas smo nazivani Varvarima, Sklavima, robovima od svakojakih svetskih propalica, koji su samo dolazili i pljačkali sve ono, što su naši pradedovi vekovima stvarali. I ovakvi barbari ostavljali su za sobom od velike obrazovanosti najstrašniju pustinja duhovnu i moralnu, kakvu su to napravili nosioci zapadnih civilizacija i hunske horde zajedno od najsvetijeg slovenskog središta znanosti, kakvo je predstavljala nekada današnja Slovačka.

U sledećem broju izneću braći i sestrama svu azbuku slovenskih runa, koje se dele na tri srodna stabla, i to: na stablo dalmatinsko-turjansko, na stablo panonsko i baltičko-slovensko. Četvrto stablo je stablo prvobitnih runa grčkih iz Krita i Mikene, koje po svojim obrascima spada u zajednicu runa slovenskih, a nije tu daleko ni pismo jevrejsko i feničko. S ovim pismom u rukama počićete po svojoj otadžbini i pazićete na sve tajanstvene napise, koji je naročito puna naša slavna Bosna, naš muzej, koji je najgotiji slovenskim spomenicima. Ove iskopine, koje pronalazimo po našim njivama i livadama, nisu sve rimske, jer Rimljani nisu s ljubavlju dolazili u naše krajeve, a zato nisu ni podizali velike naseobine, jedino tamo, gde su bile postavljene njihove legije.

Ja sam ubeđen, da će mi cela sokolska porodica svim snagama pomoći iskopati našu veliku slavu iz blata i zaborava, i da će ona pred našim očima zablistati u svome njenom sjaju i veličini na čast celome Slovenstvu. Dalmacija, Bosna i Hercegovina te Crna Gora pune su spomenika, i naročito molim braću Sokole muslimane, da oni iz predanja svojih porodica pribere svaki i najmanji detalj, jer kod naših muslimana se nalazi naše najveće blago, koje je sakriveno pod plaštem konzervativizma, ali koje je isto tako čisto, kao pred vekovima.

Kada su Turjani ostavili takve spomenike u Italiji, mi imamo iste spomenike njihove u našoj zemlji, jer je naša zemlja bila središte jedne velike turjanske države, koja se je protezala sve do Bospora, i u kojoj su bili Turjani vladajućii elemenat. I za to imamo dosta dokaza, što ćemo po redu izneti.

Zajedničkim snagama uspećemo da speremo svu ljavu stolecima nanošenu na naše ime, i mi ćemo opet svi ponosno izgovarati ime naših predaka, koji su se nazivali Tvorjani — Stvaraoči i ubedićemo celo svet, da je slovenska rasa isto tako stvaralačka i konstruktivna, kao što je bila onda, kada su Germani i ostali kulturtregerji pili krv svojih žrtava iz njihovih lubanja. Molim braću Sokole iz Dalmacije, koji imaju vremena i mogućnosti, da sami svoju pažnju skrenu na činjenice, koje sam naveo, i da sve podrobno ispituju, jer u potpunome dotiru s italijanskim obrazovanjem, biće im omogućen pristup svuda, kuda drugi ne bi mogao.

Dalmacija je naša slovenska sveta zemlja, koja je uvek slovenska bila i slovenska će ostati, makar i gospoda Mussolini i kompanija izvrtali činjenice kako hteli. Dalmacija je puna svetih tajanstvenih imena, koja na prvi pogled izgledaju strana, kao na primer »Durmitore«, ali su to sva naša slovenska, i mi samo trebamo u pepelu potražiti i uvek ćemo naći taj žar, koji tinja pod debelim talogom zaborava hiljada godina.

Sledeći put pogledaćemo na znakove, koji još danas vežu naš narod u Dalmaciji s nekadašnjim kultom i nekadašnjom veličinom, i mnogi će se zaprepastiti videći na sebi i u sebi toliko znakove velike civilizacije, koje je naš narod prenosio s pokolenja na pokolenje, da bi nam sačuvali svedočanstvo o svojoj veličini i slavi. Jugoslovensko i sve slovensko Sokolstvo treba da najvećom pažnjom i ljubavlju čuva sve naše i najbježnije običaje, jer oni su nam jednom velikom tajanstvenom knjigom, iz koje možemo svi stalno čitati, i učiti se i videti kao na platnu sav život našega naroda kroz vekove. Ako uspeđemo da se dignemo iznad prosječnosti, onda ćemo doneti zajednici čovečanstva one vrednosti, u kojima danas tako oskudeva.

Kvasnica.

se urediti na internatskoj osnovi i za ograničen broj polaznika.

Pripremaju se telovežbački tečajevi za razne kategorije i za više grana. Priprema se tako tečaj za vrhunske vežbače, za koji mora da bude sposobnost pojedinaca bar na visini višega odeljenja. Samo pod tim uslovom Savez će snositi troškove za pojedine učesnike. Ovaj tečaj održaće se otprilike od 16 do 28 oktobra. Na njemu će se predavati također i sve takmičarske vežbe za naredno međunarodno takmičenje, koje će se održati 1934 godine u Budimpešti. — O delovanju oteka za smučanje i srodnih grana te o radnom nacrtu za narednu zimu podao je br. Podgornik potanki izveštaj, a za jednu od narednih sednica pripremaće se za to odgovarajuće predloge. — Za mesec oktobar priprema se da se održi jedna trkačka priredba po pokrajini. Ta bi priredba imala da bude propisana za sve župe. — Priprema se također i tečaj za takmičare u smučanju, a prirediće se i III savezno smučarsko takmičenje.

Da bi se Savez upoznao s delovanjem apsolvencata i apsolventica savez-

Iz načelnštva i tehničkog odbora Saveza SKJ

Iz sednice saveznog TO dne 22 avgusta 1933

U odsutnosti saveznog načelnika br. Ambrozića sednici je predsedavao zamenik saveznog načelnika br. Jeras.

Predloženi je nacrt novog pravilnika za vojne olakšice, o čemu će se opširnija rasprava povesti na jednoj od narednih sednica saveznog tehničkog odbora.

Sokolska župa Zagreb predlaže, obzirom na prethodni slet, koji će se održati naredne godine u Zagrebu, i obzirom da će se na tom sletu u Zagrebu kao i na sletu u Sarajevu, koji će se također održati 1934 godine, izvadati iste vežbe, da bi se za te vežbe priredio poseban tečaj, te se je zaključilo da se taj tečaj održi i da se odnosne sletske vežbe proglase obavezanim.

Pripreme za održanje savezne prednjačke škole su u toku. Škola će

ne prednjačke škole, utvrdiće se, gde se pojedini apsolutni i apsolutivni nalaze, kako deluju i kakove su pokazali dosada uspehe.

Rešavala su se nadalje i još neka tekuća pitanja administrativnog značaja.

KRONIKA

16-godišnjica smrti Milana Ogrizovića. Dne 25. o. m. navršuje se 10 godina od smrti Milana Ogrizovića, velikog našeg književnika, dramatičara, noveliste, pripovedača i pesnika. Milan Ogrizović se rodio godine 1876 u Senju. Kao siročić morao se u studentskim svojim godinama da sam izdržava. Ipak i kao vredan i marljiv dak našao je još vremena da se bavi literaturom. Mnogo je čitao i ubrzo je počeo i sam da piše, najpre pesme. Prva pesma, koja mu je izašla, i to u listu »Život«, bila je »Zagrljaj«. Prva njegova drama »Dah« izašla je 1902 godine, a za ovom sledile su drame — tetralogija — »Proletno jutro«, »Letno podne«, »Jesenje veče« i »Zimska noć«, nadalje »Banović Strahinja«, »Slava njima«, »Van sa tudincima«, »Dioklecijan«, »Zlatokosi kraljević«, zatim najpopularnija »Hasan-aginica«, te »Objavljenica«, »Smrt Small age Čengića« i »Zrinjski«. U spomen Vatroslavu Lisinskome napisao je dramu »Nepoznat«, a zajedno s Kumičićem »Propast kraljeva hrvatske krvi« i s Milčinićem »Prokletstvo«, za koju vele da bi mogla postići još veći uspeh od Hasan-aginice. Poslednja mu je drama »Vučina«. Pored tih drama napisao je još nekoliko libreta za opere, prevodio je strane drame i libreta, a napisao je i brojne novele te priče. Umro je u naponu stvaranja i muževne snage u 45 godini života.

50-godišnjica smrti Bedriha Smetane. Krajem ove godine proslaviće se u čitavoj Češkoslovačkoj Republici 50-godišnjica smrti pionira češke muzike i još danas najpopularnijeg kompozitora Bedriha Smetane. Pred Narodnim pozorištem u Prahu biće mu otkriven spomenik, jer je u tom pozorištu i radio kao prvi kapelnik. Sva češkoslovačka pozorišta izvodiće za proslavu njegove opere, dok će razna muzička društva izvoditi njegove simfonije i druge kompozicije. I kod nas će se u pozorištima proslaviti ova obeltnica izvođenjem nekih njegovih opera, a ljubljanska opera izvešće čitav ciklus njegovih opera, i to »Prodanu nevestu«, »Libušu«, »Poljubac«, »Dalibor« i »Dve udovice«.

Međunarodni kongres historičara umetnosti u Štokholmu. Početkom septembra održaće se u Štokholmu, prestonici kraljevine Švedske, međunarodni kongres historičara umetnosti, na kome će biti zastupana i naša država. Tom prigodom biće u Umetničkoj akademiji otvorena velika izložba, na kojoj će tvoriti posebno odeljenje izložba skupocenih ruskih ikona.

50-godišnjica Emila Zegadlovića. Nedavno je u Varšavi svečano proslavljena 50-godišnjica najboljeg savremenog pesnika Poljske Emila Zegadlovića, koji nije samo odličan pesnik visokih kvaliteta, čije se zbirke stihova »Cvetna kuća« i »U pri-

sluškivanju«, pored Mickijevičevih, ubrajaju među najbolje zbirke pesama, nego i dobar romansijer. Njegov novi roman »Život Nikole Srebrmpisanog« doživio je ogroman uspeh.

Svečano otvorenje prve zemaljske higijenske izložbe u Beogradu. U subotu 19. o. m. bila je nakon obranih pripremljenih radova otvorena ova značajna i interesantna izložba u prisustvu izaslanika Nj. Vel. Kralja, zastupnika vlade i predstavnika raznih institucija i korporacija. Ova prva zemaljska higijenska izložba, na kojoj su prikazani ne samo naučni predmeti, slike i modeli uzornih sela, kuća, bolnica, raznih uređaja i t. d., nego na kojoj su izložile i razne firme svoje fabrikate, koji su u vezi s higijenom, biće veoma poučna za samo stanovništvo Beograda, kao i za ostali narod, koji će dolaziti iz svih bližnjih i daljih krajeva zemlje da je posete.

Lutkovni oder naprodaj

Sokolsko društvo u Središću ob Dravi prodava skoraj nov lutkovni oder (velikost 1'50 x 0'80 x 1 m), opremljen z električno rasvetljavom in z razvlačnim zastorom. Kompletno s 15 lutkama in kulisami pripravljenih za 8 scen, je cena lutkovnomu odru 1000 Din. Cena je naravnost minimalna toda društvo potrebuje denar za vsaj delno kritje stroškov novega lutk. odra.

Traži nameštenje

Brat, star 23 godine, koji učestvuje u svom društvu kao pozorišni diletant, muzičar (svirač violine i tamburaških instrumenata), vrlo dobar fotograf sa 4 godine prakse, traži nameštenje kao sofer. Ponude poslati na adresu: Sokolska četa Sv. Barbara v Halozah (društvo Ptuj).

Jesenski ljubljanski velesajam

Na izložbenom prostoru od 40.000 četvornih metara biće u deset velikih izložbenih zgrada smeštene izložbe:

- 1) veterinarska;
- 2) poljodolska (sitarstvo i mlekarstvo, pčelarstvo, zelenje, vina); 2 i 3 septembra izložba goveda montafonske pasmine; od 5 do 11 septembra izložba ovaca i koza, te u isto doba velika izložba poljodolskih strojeva i oruda;
- 3) izložba »Slovenska crkva«;
- 4) misionarska izložba;
- 5) izložba umetnosti »Madone slovenskih likovnih umetnika«;
- 6) izložba »Red i čistoća pomaže zdravlje«, zorni prikaz savremenog racionalnog kućanstva;
- 7) pokućstvo, oprema stana, radio;
- 8) izložba krojaštva;
- 9) izložba narodnih vezova timočkog kraja;
- 10) industrijsko i obrtno odeljenje;
- 11) takmičenje jugoslovenskih harmonikaša na velesajmu.

50% popusta na železnicama i vozne polakšice na parobrodima uz permanentnu legitimaciju, koje se dobiju pri svim ustanovama za promet stranca, novčanim zavodima i t. d. Pri kupnji legitimacije plaća se Din 3.—, a razlika od Din 27.— plaća se na blagajni velesajma.

privedila svoje poselo u prostorijama osnovne škole s veoma lepim programom, nakon čega se je razvila lepa zabava.

Župa Niš

OKRUŽNI SLET I OKRUŽJA U NOVOJ VAROŠI

Na Ilin-dan 2 avgusta održan je u Novoj Varoši javan čas I okružja, na kome su uzela učešća društva: Plevlje, Prijepolje, Sjenica, Nova Varoš sa svojim četama kao i mnogobrojni gosti iz Višegrada, Rudog, Priboja, Užica i Bijelog Polja. Vežbača svih kategorija bilo je oko 350. Izvodene su ljubljanske vežbe, a s naročitim vežbama nastupila su društva: Plevlje s ritmičkom šestnaesticom, Sjenica s devetericom naraštajaca u vežbama s palicama, Prijepolje s decom i naraštajem, a Užice s vežbama na vratilu.

Ovaj je javni nastup okupio sve Sokole Sandžaka i potpuno je uspeo, kako u pogledu discipline, reda tako i u pogledu izveštavanosti.

Istog dana bio je osvećen i kamen temeljac Sokolskog doma u Novoj Varoši, prvog sokolskog doma u Sandžaku, koji ovo društvo podiže svojim sredstvima i svojom snagom, nadajući se da će ga do jeseni dovesti pod krov.

Pomozite stoga, braćo i sestre, ovo delo novo-varoških Sokola slanjem priloga, jer je ovaj pothvat u ovom zabačenom i siromašnom kraju dostojan pažnje svih nas.

SOK. DRUŠTVO VLASOTINCI

Dana 30 jula priredila je fanfara Sokolskog društva Leskovac koncert u vlasotinačkoj Vazdušnoj banji. Koncertni program obuhvatao je više tačaka i bio je dobro izveden. Program kod igranke nije bio tako dobro izveden kao što koncertni, ali su braća iz Leskovca ostavila u Vlasotincima najbolji utisak. Njihov materijal je dobar i sa ustrajnim radom moći će postići odličan uspeh pod dobrim vodstvom br. kapelnika, koji ima sve osobine i sposobnosti dobrog dirigenta. Braća iz Leskovca biće nam uvek dobro došli, samo bi želeli za drugi put malo više bratskog dogovaranja sa domaćim sokolskim društvom.

Istog dana kad su braća iz Leskovca priredili svoj koncert, trebalo je domaće društvo da priredi svoju zabavu. Već više nego nedelju dana ranije bila je zabava u mestu plakatirana, ali je naše društvo odustalo od nje pošto je smatralo da nije zgodno da budu dve sokolske priredbe u isti dan u istome mestu, pa se je zbog toga održala domaća priredba na dan 6 avgusta.

Naša neumorna načelnica sestra dr. Velašević spremila je uz potpomaganje svoje rođene i sokolske sestre Zdenke Domanske, učiteljice, vredne sokolske radnice iz Čehoslovačke, koja se je nalazila ovde na odmoru, dečji pozorišni komad »Snežana i sedam patuljaka«. Sokolska dvorana bila je iznimno puna publike, koja je s uživanjem pratila glumu malih Sokolica i oduševljavala se nad vrlo preciznim izvođenjem ritmičkih vežbi, koje su simbolički izražavale bol nesretne Snežane i dopunjavale život pečurki i patuljaka. Sokolska deca su odlično odigrala svoje uloge. Mišljenje posetioca bilo je, da će se s ovakvim predstavama uvek napuniti sokolska dvorana. Posle pozorišnog komada dalo je muško članstvo tri veze slike (nešto novo kod nas), koje je pripremio načelnik br. Ilija-mović sa puno ljubavi i razumevanja. Prva je slika prikazivala život Sokola uz temperaturnu deklamaciju naraštajca Jovića, druga slika bila je »Hej Sloveni!«, a treća »Naprej zastava slave!«, ove dve poslednje praćene glazbom.

Na kraju priredbe se je starešina br. dr. Velašević zahvalio posetiocima, te ih je zamolio da i u buduće poklone pažnju sokolskim priredbama. — Moralni i materijalni uspeh je postignut, ali mi Sokoli trebamo da težimo k još boljem i savršenijem. Upravi Sokolskog društva bi pak već sada skrenuli pažnju da u budući proračun metne jednu postavku za instalaciju električnog zvona, a ako to ne može da kupi barem jedno obično zvonce za pozornicu, da publika znađe kad počinju pojedini činovi. — F. V.

Župa Split

SOKOLSKO DRUŠTVO TROGIR

Ove godine Sokolsko društvo Trogir slavi svoju dvadesetpet godišnjicu osnutka, te je s tom proslavom povezan i okružni župski slet župe Split za dan 3 septembra.

Kao predvežbu za ovaj slet društvo je na 15 avgusta priredilo na Trogirskom trgu vrlo uspešno akademiju. Naraštaj i članstvo nastupilo je s ljubljanskim vežbama, a deca s vežbama župe Split.

Na ruči su nastupila braća podoficiri od II hidroplanske komande, dok su na preči nastupila braća iz Trogira. Vežbe na ručama bile su izvedene majsterski, dok su vežbe na preči također zadovoljile, iako su nastupili tek početnici.

Kao zadnja tačka nastupili su pitomci II hidroplanske komande s vežbom: »Buđi, buđi, morje Adrijskoe«.

Ova vežba je pobudila veliko oduševljenje i aplauz.

Proste vežbe članica i članova također su bile izvedene s preciznošću i razumevanjem.

U trogirskom Sokolu imade volje i razumevanja, ali u nedostatku stručnih sila prisiljeno je da se zadovolji s malim. Kada bi imalo jednu stručnu silu, ono bi moglo prednjačiti mnogim društvima, a dokazom je to što je društvo dve godine uzastopce uzelo bilo na jedan mesec dana jednoga prednjaka, koji je kroz kratko vreme s članovima postigao odlične uspehe.

Za ženske kategorije imade društvo spremnu načelnicu sestru Nedu Košćina, koja je prošle godine svršila u Ljubljani s veoma dobrim uspehom prednjački tečaj.

Da bi kakogod došlo do jednoga prednjaka, društvo se obratilo na razna nadležstva, ne bi li mogli namestiti jednoga vrsnoga prednjaka, ali uzalud. Nije se našlo razumevanja, kod nekih pak još uvek vlada stara partijska natruha, pak u Sokolu vide nekog neprijatelja.

I pitanje sokolskih prostorija je za trogirsko Sokolsko društvo životno pitanje. Društvo je smešteno sada u općinskoj dvorani, koja nije ni malo za to podnesna ni higijenična.

U Trogiru postoji jedna »Zaklada Sv. Mihovila«, ustanovljena za školske svrhe. Ista je imala smisla dok je u zgradi bila smeštena škola, ali općina je sagradila novu zgradu, te obzirom, da bi s preučenjem ove zgrade kao i s uporabom velikog dvorišta to bile najpodesnije prostorije za razvitak Sokola ovo se je društvo obratilo na Primorsku banovinu u Splitu, koja upravlja sa ovom zakladom, da bi istu zgradu ustupila Sokolu za njegove potrebe, ali molba je bila odbijena s motivacijom, da ista službi za školske svrhe.

Pitaju se Sokoli sada: »Zašto zakoniti, zašto preporuke sa strane nadležnih faktora u pogledu pripomaganja i dolaženja u susret sokolskim društvima?«

Neće biti čudo, ako u ovom gradu malo po malo nestane onog oduševljenja za Sokolstvo i nastane razočaranje. Zdravo! — K. J.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO KASTAV

Dne 6 avgusta o. g. sudelovalo je društvo na javnoj vežbi bratskog društva u Drenovi, a dne 20 avgusta o. g. na javnoj vežbi u Kastvu, priređenoj po bratskom društvu Marinići.

Izletom i sudelovanjem u Drenovi i uspehom same javne vežbe u svakom pogledu možemo biti zadovoljni, jer ovakve priredbe na onoj izloženoj točki su i te kako potrebne. Jedino treba nastojati da takvi nastupi budu brižljivo spremljeni, da nastup bude doličan i na visini sokolske discipline i svesti.

Javni nastup u Kastvu uspeo je vanredno po svemu. Uz nastup društva kao priređivača javne vežbe nastupilo je uz Sokolsko društvo Kastav i Sokolsko društvo Zamet, a prisustvovalo je i bratsko Sok. društvo Drenova. Na ovoj javnoj vežbi nastupile su razne kategorije, i to: podmladak Sok. društva Marinići veoma dobro, naraštajke Sok. društva Kastav s čunjevima veoma precizno, te Kastav i Zamet kombinirano na spravama (preča — ručec). Vežbe na spravama bile su dobre, ali zapaža se, da se nastupa sa dosta vratolomnim vežbama, što nije preporučljivo. Osobitu pažnju pri vežbama na spravama treba posvetiti asistiranju, što i jeste jedan od glavnih uveta sigurnog nastupa. Nastup i otpust k spravama bio je dobar i zadovoljavajuć.

Naš pravi domaći izdelek

jući, pa treba da prednjaci i nadalje paze na tu stranu, kako bi i lošije izvedena vežba ostavila na gledaoce lep dojam.

Kako je već pomenuto, ova priredba uspejala je veoma dobro, pa se treba ovim nastupom koristiti i davati u ovom okružju uvek priredbe u većem stilu i uspeh će biti siguran.

Sokolsko društvo Marinići postiglo je ovom svojom priredbom lep uspeh, pa neka mu to bude potstrekom za daljnji rad, koji će biti samo onda uspešan ako se nastavi ovim smerom.

Poset je bio odličan, što je vidni znak priznanja marnim sokolskim radnicima.

SOKOLSKO DRUŠTVO PAG

Sokolsko društvo Pag priredilo je dana 16 avgusta o. g. svoj godišnji javni nastup.

Nastupile su sve kategorije sa obilnim programom od 12 tačaka.

Mušku i žensku decu predvodio je zamenik društvenog načelnika br. Juraj Grašo, koji je, kao i uvek, uložio dosta truda i brige tako da su pojedine tačke uspele upravo neočekivano uz buran i dugotrajan aplauz publike, koja je bila prisutna u vrlo velikom broju.

Muški i ženski naraštaj te muško članstvo predvodio je društveni načelnik brat Jerko Sabalić, oprobani tehničar, predvođeni muški i ženski naraštaj u izvedbi simbolične vežbe uz pevanje »Tamo daleko« od br. A. Bačića.

Vežbe je pratio društveni tamburaški zbor. Brojna publika i ovoga puta odala je puno priznanje paškim Sokolima na njihovom nesebičnom sokolskom radu.

SOKOLSKO DRUŠTVO RAB

Sokolsko društvo u Rabu razvija svestrano svoj društveni rad za dobro i napredak svega Sokolstva, a naročito Sokolstva na našem Jadranu. Nakon što je učvršćena matica društva u samom Rabu, započelo se je uspešnim radom u našim selima. Prvi ovogodišnji pohod rapskog Sokola bio je u Barbat na otoku Rabu. Prilikom ovog svečanog nastupa i razlaganja o zadacima Sokolstva obrazovana je u Barbatu seoska sokolska četa. Drugi pohod Sokolstva na Rabu u sela bio je polazak u selo Kampor. U Kamporu dovršena je bila nova školska zgrada te je imenovanjem učiteljice otvorena škola u tom selu. Prilikom svečanog otvorenja nove školske zgrade i škole pošlo je Sokolsko društvo Rab korporativno u

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Cefinje

SOKOLSKI JAVNI ČAS U TIVTU

Dan 13 avgusta osvanuo je lep, vedar, nasmejan. Sokoli se skupljaju sa svih strana. Opće narodno veselje. Čim je sunce pozlatilo vrhunce bokeljskih planina, povorke Sokola i Sokolice kreću se na skupno vežbanje. Sve jedinstveno, skladno, sokolski. Iza toga je bilo zajedničko razgledanje engleskog brodovlja u tivatskom zaljevu.

Posle podne bio je javni nastup. Vežbalište prelepo uređeno. Tribina okićena. Očekuju se visoki gosti. Dolaze engleski admirali, na čelu im komandant sredozemne flote g. Fišer. Tu je zamenik bana Zetske banovine, opštinski načelnik, predstavnici naše vojske, izaslanici Sokolske župe i članovi uprave iz Tivta. Udara glazba. Hiljade se naroda meša. Fotografiji imaju mnogo posla. Englezi hoće da fotografišu svaki komanat. Počinju vežbe. Naraštajci, uzdanica naša, prvi su. Aplauz ih dočekuje i opraćuje. Nižu se pojedine kategorije. Vežbe uspevaju. Englezi su oduševljeni. Odobravaju osećajno. Pri koncu vrhunac oduševljenja. Šest sokolskih zastavnika sa zastavama seoskih četa iz Grblja predvode na vežbalište stotinu vežbača četa u živopisnoj narodnoj nošnji. Lica opaljena suncem, ruke žuljave, a sokolski posmech na usnama. Narod ih pozdravlja. Počinju. Vežbaju idealno, jedinstveno.

Iza njih nastupaju članovi i članice sa »Narodnim kolima«. Izvode ih precizno. Englezi su razdragani. Admiral g. Fišer govori, da je to gozdana snaga. Nekoliko hiljada napušta vežbalište. Sunce je već na zapadu. Počinje narodno veselje na obali, koja je za to naročito osvetljena. Vojna glazba koncertira. Pevačko društvo »Njeguše« sa Cetinja peva. Sveopće veselje. Naši vojnici plešu s engleskim. Crvene koluže dominiraju. U 10 časa uveče posebni parobrodi odvođe goste i Sokole. I tako je svršio jedan retko veseli sokolski dan u Tivtu. — A. B.

Župa Mostar

SOKOLSKA ČETA UBOSKO

Dne 2 avgusta priredila je naša četa svoj II javni nastup u Pocerju uz sudelovanje matičnog društva Ljubinja, koje je nastupilo u prostim župskim vežbama s naraštajem i članovima.

U 2 sata popodne prostrojile su se sve kategorije za nastup. Najpre je nastupio naraštaj društva Ljubinja sa župskim vežbama, koje su bile izvedene na puno zadovoljstvo. Zatim su nastupila deca pa naraštaj i članovi naše čete. Javni čas završen je s nastupom članova društva Ljubinja u prostim vežbama, koje su također izveli vrlo lepo. Ovaj javni nastup bio je vrlo dobro posećen. Uveče je četa

ZAHVALNICA

Po neočekivanom i bolnom gubitku i prigodom pogreba naše ljubljene kćerke

Stazike

bilo nam je iskazano usmeno i pismeno, riječima i djelima sa svih strana toliko istinskog i iskrenog saučesća u našoj žalosti, da nam nije moguće za sve pojedinačno zahvaliti. Neka nam bude dozvoljeno, da se ovim putem zahvalimo javno svima, koji su svojim prisućem nastojali ublažiti krutu bol našu i naše porodice. Zahvaljujemo posebno Anički Terešak, koja je sa tolikim požrtvovanjem ustrajala kod svoje preminule drugarice. Zahvaljujemo načelniku Sokolskog društva u Hercegovcu br. Pavliku za napornu i savršenu organizaciju velikog pogreba kao i za njegove žalobne govore; Sokolskom društvu u Hercegovcu za lijepi vijenac, članovima za održavanje počasne sokolske straže kod preminule sestre i nošenje lijesa, članicama za njihov posebni, svježi, suzama orosen vijenac, savit vjernoj sestri načelnici. Zahvaljujemo Sokolskoj župi u Bjelovaru za učešće, cvijeće i govor delegata, Sokolskom društvu Daruvar za veliko učestvovanje sa sokolskom glazbom, vijenac i proslov delegata. Zahvaljujemo Sokolskom društvu i Čehoslovačkoj besedi u Dol. Daruvaru, Sokolskom društvu u Garešnici, Vel. Zdenica, Uljaniku, Dežanovcu, Grdevcu, Grubišnom polju, Čehoslovačkoj banci u Zagrebu, Čehoslovačkoj besedi u Hercegovcu, namještenicima mlina i svim ostalim društvima i privatnim darovateljima za lijepe vijence, kite cvijeća, gosp. redaktoru Sobotki za ganutljiv oproštaj nad grobom. Zahvaljujemo objema školama za učešće sa školskom djecom, Dobrovoljnim vatrogasnim društvima u Hercegovcu i Vel. Zdenica, hercegovackoj omladini za nošenje lijesa i vijenaca, a konačno zahvaljujemo ovime iskreno najširem krugu žiteljstva domačeg i iz okolice bez razlike, udaljenim prijateljima i znancima, svima, koji su u tako ogromnom broju dokazali, kako je bila naša draga Stazika voljena, te koji su je ispratili na vječni počinak.

U Hercegovcu, dne 10 avgusta 1933

Obitelj Petr

ROSIJA - FONSIER • DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE • BEOGRAD

Kampor. Polasku priključio se i braća Čehoslovaci, kupališni gosti na Rabu. Nakon svečanog čina otvorenja školske zgrade iza ostalih govornika govorio je i društveni prosvetar brat Dragomir Dominis i zamenik starešine br. Bakota Josip. I jedan i drugi naglasili su dužnost Sokolstva u radu za dobro i napredak našega naroda, a naročito o zadacima Sokolstva u našim selima, o saradnji škole, sela i Sokolstva. Nakon govora, na livadi do škole nastupila su muška i ženska deca pod ravnanjem br. načelnika Bačića. Govori i sokolski nastup ostavili su vrlo lep utisak na sve seljane. Tako deluje naš Sokol u Rabu i u našim selima.

Dana pak 20 avgusta o. g., na sušednom otoku Pagu selo Lun imalo je također svoju narodnu prosvetnu svečanost. Seljani sami grade školsku zgradu i toga dana položiše svečano kamen temeljac školskoj zgradi. Sokolstvo Raba organiziralo je svečani polazak u Lun. Građevni odbor Luna zamolio je i pismeno da bi Sokolstvo uzveličalo ovu proslavu. Sokolstvo Raba stiglo je u Lun na nekoliko motornih čamaca i jedrenjaka, svečano dočekano od seljana. Nakon svečanog čina polaganja kamena temeljca govorio je i br. zamenik starešine Bakota Josip o saradnji sela, škole i Sokolstva. Do samog gradilišta izvedene su lepe sokolske vežbe pod ravnanjem br. načelnika Bačića. Radosno selo Lun počastilo je sokolsku glazbu i sokolsku decu, a prisutan ban br. dr. Perović čestitao je br. načelniku Bačiću i br. dirigentu sokolske glazbe Juricu. — Samo tako napred, Sokoli Raba!

SOKOLSKA ČETA DRENOVA

Dne 6 avgusta ove godine priredila je u Narodnom domu svoju vrtu javnu priredbu, koja je vrlo lepo uspešla i bila brojno posećena od brojnog članstva Sokolskog društva Kastav te Sokol. društva Marinići sa glazbom. Članovi vežbači spomenutih društava i čete Drenova vrlo su lepo izveli proste vežbe i vežbe na ručama, što je prisutne posmatrača oduševilo te su svaku vežbu popratili burnim pljeskom. Nakon vežbe razvila se ugodna zabava s plesom.

Župa Šibenik - Zadar

X SLET SOKOLSKE ŽUPE SIBENIK-ZADAR

Dne 10 septembra o. g. održaje se u Drnišu, u vezi s proslavom tridesetogodišnjice Sokolskog društva Drniš, X slet Sokolske župe Šibenik-Zadar.

Sa svim pripremama rukovodi posebni sletski odbor, koji se deli na: građevinski, prehrambeni, redateljski, saobraćajni oteck. U tim oteckima uposleno je za sada preko četrdeset članova Sok. društva Drniš, a koji se staraju za što bolju organizaciju sleta.

Za slet se izgrađuje posebni stadion, koji će ostati stalan kao vežba lište Sokolskog društva Drniš. Stadion imaće sav potrebni uređaj, staze za trčanje, prostor za laku atletiku i sprave, te prostor za proste vežbe i igre.

Na ovom mestu donaćće se sva obavješćenja u vezi sa sletskim priprema, pak se upozoravaju sva društva, da na njih paze.

Plakati, koji su razaslati društvima, neka se izvese osim u društvenim prostorijama još i na vidnijim mestima po varoši.

Što se tiče prehrane, to su cene utvrđene ovako: 10 Din za ručak, 8 Din za večeru, 3 Din za kavu. Onaj, koji se unapred pretplati na prehranu imaće prehranu rezervisanu. Kako su izabrane samo bolje gostionice, to se upozoravaju braća, da se pridržje ovog načina prehrane, jer će se tako izbeći stiska po lokalima.

Ovih dana biće gotove sletске značke, pak će se društvima razaslati raspis s naznakom cene, a također i ček. uplatnica, jer će se značke slati samo uz unapred poslati novac ili pouzecem. Troškove pouzeca snosiće svako društvo samo. Značaka će se slati samo onoliko koliko je prijavljeno, a također i legitimacije za popust, koje se neće moći dobiti bez značke.

Nastamba biće po školama i privatna, prema želji.

Sva prepiska neka se šalje na adresu: X Slet Sokolske župe Šibenik-Zadar, sletski odbor, Drniš.

Novčane pošiljke slati na istu adresu putem ček. uplatnice br. 38450 preko filijale Pošt. šted. u Zagrebu.

Pozivlju se sva ona društva, koja još nisu poslala prijave, neka to odmah učine. Ona društva, koja žele sletu učestvovati, a nisu dobila uputstva, neka se obrate sletskom odboru.

Župa Varaždin

SOK. DRUŠTVO LUDBREG

Sokolsko društvo u Ludbregu održalo je 16 jula 1933 svoju III javnu vežbu uz sudelovanje društava Varaždin, Prelog, Mali Bukovec i Donji Kraljevec, te četa Martijanec i Kutnjak.

Već oko 2 sata posle podne počele su dolaziti povorke susednih bratskih društava i četa na zbornom mestu pred sokolanu, gde je formirana zajednička povorka, koja je krenula u 3 sata i prošla kroz glavne ulice Ludbrega. Povorka je brojila 240 Sokola i Sokolica, a pratila ju je domaća glazba.

Točno u 4 sata započela je javna vežba, koja je sa svih 10 točaka odlično izvedena pod vodstvom načelnika br. Miće Kovačevića i načelnice ses. Maderić Štefice.

Osobitu je pažnju pobudila izvedba uzorne vrste Sok. društva Varaždin na preči.

Vežbe je pratila odlična glazba Sokolskog društva Varaždin.

Priredba je bila vrlo dobro posećena, te moralno i materijalno uspešla iznad svakog očekivanja.

Pred sam nastup pozdravio je rodoljubivo građanstvo i Sokole društveni potstarešina br. dr. Perić Milan.

Župa Del. Bečkerek

OSVEĆENJE ZASTAVE SOK. DRUŠTVA ORLOVAT

Na dan 10 septembra osvetiće Sokolsko društvo Orlovat svoju novu zastavu. Osvećenje će se izvršiti u vezi s proslavom 10 godina od rođenja starešine Saveza, Nj. V. Prestolonaslednika Petra. Zastavi će kumovati brat dr. Toša Rajić, kr. javni beležnik i narod. poslanik sreza velikobečkerečkog.

Za samo osvećenje vlada u okolini veliko interesovanje, i odbor koji vrši pripremu, u veliko već radi. Na samo osvećenje pozvata su okolna društva, koja će uzeti učesća u javnom času i na akademiji, koja će se prirediti toga

dana. Ovo će biti jedna od najlepših svečanosti u ovom malom, ali naprednom selu.

Župa Zagreb

TAKMIČENJE SOKOLSKIH ČETA KRAJIŠKOG ORUŽJA ZA PRVENSTVO ŽUPE

Posle svestranih uspeha, pohvala i priznanja što su čete župe Zagreb zasluženo dobile na sletu u Ljubljani, br. načelništvo u znak pažnje i osobitog interesa za razvoj i napredak sokolskih četa raspisalo je natecanja po okružjima za prvenstvo župe.

Čete krajiškog okružja intenzivno rade i živo se spremaju da uspešno svladaju propisane discipline i dana 10 septembra pokažu svoju sveukupnu snagu i da dođu na zaslužena mesta.

Takmičenje će se spojiti s otvorenjem i posvetom doma u Vrginmostu, a održaće se od 6 do 10 sati pre podne. Takmičari će se natecati s prostim vežbama propisanim za slet u Ljubljani, u nastupu i otstupu i prostim vežbama, bacanjem kugle, u skoku u dalj sa zaletom, u štafetnom trčanju 6x100. — Odeljenja će se sastaviti od po šest izabranih i najboljih u četi.

Bratsko župsko načelništvo podeliće najboljim četama nagrade i diplome.

Uskoro će se sazvati i zbor načelnika sokolskih društava i četa krajiškog okružja na kome će se odrediti tačan program rada u narednoj godini, a naročita pažnja posvetiće se unapređenju narodne privrede. Taj program poslaće se župnom načelništvu na razmatranje i odobrenje. — D. M-č.

SOKOLSKI DOM U VRGINMOSTU

Davni san naše braće iz Vrginmosta postao je java. Dom je izgrađen, dovršen i uređen. Zgrada je sagrađena u duhu moderne tehnike, a sastoji se iz lepe i ugodne dvorane za vežbanje, koja je dovoljno široka, dugačka, visoka i svetla. Nad dvoranom smeštena je galerija. U prizemlju kod dvorane nalaze se garderobe i soba za blagajnu. Nad garderobama smeštena je još jedna soba s balkonom. Vanjski izgled zadivljuje. Dom je sagrađen u sredini mesta.

Važnost domova uopšte, a ovoga u Vrginmostu napose, suvišno je isticati, kada znamo, da je Vrginmost sresko mesto, sredina za svu okolicu, koja se želi povesti za ovim lepim primerom. S ovim domom dobilo je Sokolstvo jedan udoban krov nad glavom, pod kojim će se današnja i mlada pokolenja čeličiti i osposobljavati za život.

Posveta doma obaviće se 10 sept. Posveti će prisustvovati ban brat dr. Ivo Perović, starešinstvo Sokolske župe Zagreb, starešinstvo Sokolske župe Karlovac, članstvo zagrebačkih društava, s uzornim odeljenjem društva Zagreb II, članstvo društva Karlovac, sva društva i čete krajiškog okružja.

Bilo je mnogo svestranih napora dok se je ovo gnezdo savilo, ali volja za ostvarenje ove nesebične akcije nadvladala je sve nepogode.

Ovom prilikom dužnost nam je s pohvalom istaknuti svesrdnu pomoć i saradnju građanstva, a naročito skrenuti pažnju na požrtvovnost pojedinaca, koji su često zapostavljali i svoju obitelj radom na podizanju ovoga doma. — D. M-č.

SOKOLSKO ČETA CRKVENI BOK

Dne 19 avgusta 1933, na dan crkvene slave Sv. Preobraženja, Sokolska četa Crkveni bok priredila je svoju drugu javnu vežbu.

Javnoj vežbi su sudelovala: matično društvo Staza, Jasenovac i Bobovac te čete: Blinski kut, Kinjačka, Gor. Hrastovac i Pajčići. Nastupu je prisustvovalo nadalje preko 500 gostiju i Sokola.

Toga dana u 3 sata popodne formirala se povorka s preko 200 Sokola i sa muzikom vatrogasnog društva iz Dubice na čelu, koja je prošla kroz selo manifestirajući Kralju i Otadžbini. Posle povorke, a pred mnoštvom naroda pozdravio je goste zamenik starešine brat Vladimir Vukadinović, pozivajući prisutne da najpre pozdrave Nj. Vel. Kralja Aleksandra, Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra i ceo Kraljevski dom. Zatim su govorili starešina matičnog društva Staza, br. Milan Novaković, starešina Sok. društva Jasenovac, brat dr. Spasoje Madiraca i starešina društva Bobovac, br. Matijević.

Posle održanih pozdrava, u 16.30 časova, prešlo se na izvajanje sledećeg programa:

Proste vežbe ženske dece; proste vežbe muške dece; članice s ljubljanskim vežbama; članovi četa s ljubljanskim vežbama; nastup članova društva Bobovac s prostim vežbama za stariju braću; nastup članova i članica društva Jasenovac s ritmičkim vežbama; četa Kinjačka — okružne vežbe; četa Hrastovac — vežbe s puškama; društvo Bobovac — vežbe raznolikosti i Jasenovac - Staza — vežbe na spravama.

Naročito se moraju istaći nastupi: članova sokolskih četa u svojim narodnim nošnjama, njih 60 na broju, te vežbe bratske čete Gor. Hrastovac s puškama i ritmičke vežbe društva Jasenovac.

Po svršenom programu govorio je brat dr. Gliša Tadić, narodni poslanik, i pohvalio dosadajući rad naše čete, pozivajući braću da i u buduće ustraju u sokolskom radu, tumačeći im što se sve očekuje od Sokolstva na selu.

Medu gostima javnoj vežbi prisustvovali su sreski načelnik g. Radovan Obradović, šef hidrotehničkog odeljka u Sisku, g. ing. Gabriel, vodnik žandarmerijskog voda u Sisku, g. Đukić, žand potpukovnik, šef šumske uprave u Jasenovcu, g. ing. Vitalić i drugi.

Priredba je uspešla iznad svakog očekivanja, i moralno i materijalno — upravni odbor naše čete je ponosan što je mogao pokazati, kako i na selu postoji mogućnost uspešnog rada na sokolskom polju, u čemu se kao i uopće u nacionalnom pogledu ističe naše selo Crkveni Bok.

Širite sokolsku štampu!
Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska:	E. Gangl: O sokolski ideji.
II. "	Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
III. "	Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV. "	Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V. "	Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI. "	Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII. "	Jan Křen: Cilj sokolskih težanj.
VIII. "	E. Gangl: Tyršovo Sokolstvo. (Sloven. tekst).
VIII. a "	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst.)
IX. "	Dr. Niko Mrvoš: Pogledi i misli dr. Miroslava Tyrša.

Svaka sveska stoji 3 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: ODOBJKA (VOLLEY BALL)

U kartonu 12 Din

Franjo Malin: Praktički udžbenik češkog jezika.

U kartonu 15 Din

Dr. Viktor Novak: SVESLOVENSKA MISAO

U kartonu 9 Din

Miroslav Ambrožič: METODIKA SOKOLSKE VZGOJE

U tvrdom povezu 36 Din

Franjo Malin: ČEHOSLOVACI I ČEHOSLOVAČKA

U kartonu 15 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

»Spomen - klince«
Eksere
za osvećenje sokolske zastave
najbolje i jeftino izrađuje
MIRKO SMAT, graver
Beograd, Terazije 1
381-33

KLIFEJE
vseh vrst no fotografijah
ali risbah
Izvršuje
najsolidnije

KLJARNIA ST-DEU
LJUBLJANA-BALMATINOVA 13
378-33

Širite Sokolski glasnik

»Soko«
»Sokolić« i
»Našu radost«

ИНДУСТРИЈА СОКОЛСКИХ ПОТРЕПШТИНА
БРАНКО ПАЛЧИЋ • ЗАГРЕБ

Краљице Марије 6
Добављач Савеза Сокола краљевине Југославије
Бројавни наслов: „Трикотажа“ Загреб • Телефон штер. 26-77

Израђујем све врсте соколских потрештина за јавни и излетни наступ свих категорија нашег чланства и то тачно према пропису Савеза СКЈ. Слике у оригиналним бојама прописних одеа налазе се у књизи „Организација Савеза СКЈ“. — Захтевајте цене и проспекте — Цене врло умерене, а за тачну и солидну израду јамчим.

Oglašujte u »Sokolskom glasniku!«

PRVA JUGOSLOVENSKA INDUSTRIJA ŠPORTSKIH POTREPŠTINA

M. DRUCKER Zagreb, Ilica 39
Beograd, Pasaž Akademije Nauka

Vlastiti proizvod lako-atletskih sprava. Lopte za odbojku, medicinka, košarka, lopte za bacanje itd.

ZAHTEVAJTE BESPLATNE CJENIKE!

Ali že imate potrebne knjige?

Sokolska literatura, sportne, leposlovne, mladinske, znanstvene, šolske knjige. Velika zaloga slovenskih, srbskih, hrvatskih in drugih slovenskih, angleških, francoskih, nemških in drugih knjig.

Kdo Vam jih pošlje?

Knjigarna Učiteljske tiskarne
Maribor • Ljubljana
Tyrševa cesta 44 • Frančiškanska ulica 6

Pozor Sokoli!

Sokolske svečane i vježbače potrebštine. Najjeftinije prodaje: **G. Horvatek**, dobavljač Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije **Zagreb, Frankopanska ul. 9**